

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG “THÀ ÍT MÀ TỐT” CỦA V.I.LÊNIN VÀO CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH Ở CÁC HỌC VIỆN, TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

LÊ VĂN CƯỜNG (*)

Tóm tắt: Tác phẩm “Thà ít mà tốt” của V.I.Lênin được công bố lần đầu trên báo *Sự thật*, số 49 ngày 04/3/1923 tại Liên Xô (trước đây); đây là những nguyên tắc cơ bản trong cải cách bộ máy nhà nước, có giá trị sâu sắc cả về lý luận và thực tiễn; đến nay các nguyên tắc cơ bản của tác phẩm này vẫn là kim chỉ nam cho chúng ta nghiên cứu học tập, vận dụng vào thực tiễn. Đặc biệt, trong công tác cải cách hành chính ở các học viện, trường sĩ quan nói riêng là yêu cầu cần thiết, góp phần xây dựng Quân đội “tinh, gọn, mạnh”, xây dựng các nhà trường quân đội vững mạnh toàn diện “mẫu mực tiêu biểu”.

Từ khóa: Cải cách hành chính; Quân đội; thà ít mà tốt; V.I.Lênin.

Abstract: V.I. Lenin's work “better fewer, but better” was first published in *The Truth* in Issue 49, March 4, 1923 in the formerly Soviet Union, which laid out basic principles of state system reform, with profound value in both theoretical and practical aspects; until now, these basic principles still serves as the guiding needle for us to study, learn and apply in practice. In the administrative reform of academies and schools in particular, it is a necessary requirement and contributes to building a “streamlined, compact, strong” military and develop military schools to become “exemplary models”.

Keywords: Administrative reform; military; better fewer, but better; V.I. Lenin.

Ngày nhận bài: 25/7/2024

Ngày biên tập: 13/8/2024

Ngày duyệt đăng: 27/8/2024

1. Nội dung, giá trị của tác phẩm “Thà ít mà tốt”

Tư tưởng “thà ít mà tốt” là nguyên tắc, phương châm cơ bản của V.I.Lênin trong cải cách, đổi mới hoạt động của Nhà nước nói chung, bộ máy hành chính nhà nước Xô-viết nói riêng. Nguyên tắc này được V.I.Lênin đề cập trong nhiều tác phẩm với tinh thần chủ đạo là xây dựng một nền hành chính tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả. Khi xác định phương hướng hoạt động nhằm cải tiến bộ máy nhà nước, V.I.Lênin đã viết trong thư gửi Đoàn Chủ tịch Đại hội V công đoàn những người làm công tác Xô-viết toàn Nga: “Nhiệm vụ cấp thiết chủ yếu nhất trong lúc này và cũng vẫn còn là nhiệm vụ quan trọng nhất trong những năm sắp tới, là không

ngừng tinh giản bộ máy Xô-viết và giảm bớt chi phí của nó bằng cách giảm nhẹ biên chế, cải tiến tổ chức, xóa bỏ tác phong lề mề hành chính, bệnh quan liêu và giảm bớt các khoản chi tiêu phi sản xuất”⁽¹⁾. Trong tác phẩm “Thà ít mà tốt”, V.I.Lênin nhấn mạnh: “Phải tuân theo quy tắc này: thà ít mà tốt. Phải tuân theo quy tắc này: thà mất hai năm hay thậm chí ba năm, còn hơn là hấp tấp vội vàng mà không có chút hy vọng nào đào tạo được một nhân liệu tốt”⁽²⁾. Đồng thời phân tích một cách toàn diện yêu cầu, điều kiện, biện pháp để thực hiện hiệu quả nguyên tắc này.

Về yêu cầu thực hiện nguyên tắc “thà ít mà tốt”, V.I.Lênin cho rằng, phải xây dựng được một nhà nước thực sự trong sạch và gương mẫu. Nhà nước đó phải được xây dựng trên cơ sở vững chắc của khối liên minh công - nông, gọn nhẹ và có hiệu lực. Người nhấn

(*) *ThS; Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng*

manh: “Chỉ có làm cho bộ máy của chúng ta trong sạch đến tốt mức, chỉ có giảm bớt đến mức tối đa tất cả những cái không tuyệt đối cần thiết, chúng ta mới có thể đứng vững được”⁽³⁾. Bên cạnh đó, V.I.Lênin cũng yêu cầu đội ngũ cán bộ, công chức trong bộ máy nhà nước phải có phẩm chất và năng lực tốt. Phải qua thi cử và uy tín của bản thân; có cơ cấu hợp lý theo hướng tinh, gọn, ít về số lượng nhưng chất lượng phải cao; phải đổi mới thành phần của bộ máy nhà nước bằng những lực lượng ưu tú của Đảng trong giai cấp công nhân và giới trí thức. Từ những yêu cầu trên, V.I.Lênin nêu lên điều kiện để xây dựng bộ máy nhà nước, đó là: 1) Giai cấp công nhân và nhân dân lao động phải có trình độ cần thiết, vì thế mỗi người phải tự nỗ lực, cố gắng học tập để nâng cao trình độ; 2) Phải làm cho học thức đó không nằm trong giấy tờ hoặc chỉ là một lời nói theo mốt mà phải coi nó là bộ phận khất của cuộc sống, ra sức học tập để phục vụ lợi ích chung.

Về biện pháp, V.I.Lênin đặc biệt nhấn mạnh tới việc tăng cường công tác kiểm tra. Khi đề cập đến vai trò của Bộ Dân ủy thanh tra công nông, V.I.Lênin yêu cầu: “Phải thực sự đặt cho mình nhiệm vụ là bằng một sự nỗ lực lâu dài, khó khăn, chưa từng quen, không quên kiểm tra đi kiểm tra lại nhiều lần, mà sáng tạo ra một cái gì thực sự không chê trách được”⁽⁴⁾. Chú trọng đến việc củng cố quan điểm của Đảng và Nhà nước; lựa chọn, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Cán bộ lãnh đạo phải là người cộng sản ưu tú, phải có thi khảo sát trình độ, phải hiểu được quá trình vận hành của bộ máy nhà nước, thông qua việc: “Nỗ lực lâu dài để huấn luyện cho họ hiểu biết những phương pháp và những mục tiêu công tác của họ”⁽⁵⁾. Đồng thời, phải thanh lọc khỏi bộ máy nhà nước những kẻ quan liêu, những kẻ ăn hối lộ, những phần tử lạc lõng khác.

Có thể nói, tư tưởng “thà ít mà tốt” của V.I.Lênin có giá trị sâu sắc cả về lý luận và thực tiễn, trực tiếp cung cấp cơ sở khoa học, chỉ đạo công cuộc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam hiện nay. Đảng ta đã đề ra mục tiêu: “Tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả và phù hợp với thể chế kinh tế thị trường định

hướng xã hội chủ nghĩa nhằm tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước và chất lượng hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội; phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Tinh giản biên chế gắn với cơ cấu lại, nâng cao chất lượng, sử dụng hiệu quả đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức”⁽⁶⁾.

2. Vận dụng tư tưởng “thà ít mà tốt” của V.I.Lênin trong cải cách hành chính ở các học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay

Sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế tiếp tục đặt ra cho lực lượng Quân đội nhiệm vụ rất lớn, yêu cầu mới cao hơn đối với công tác cải cách hành chính trong lĩnh vực quân sự, quốc phòng. Quán triệt, thực hiện quan điểm của Đảng ta: “Xây dựng đồng bộ thể chế, chính sách để thực hiện có hiệu quả chủ trương giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt để phát triển đất nước”⁽⁷⁾. Đồng thời thực hiện nghiêm quan điểm chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, của Bộ Quốc phòng: “Xây dựng các học viện, nhà trường quân đội thông minh, hiện đại, chất lượng cao, theo mô hình trường đại học nghiên cứu...; đẩy mạnh cải cách hành chính để nâng cao hiệu quả công tác quản lý giáo dục và quản trị nhà trường”⁽⁸⁾. Vì vậy, để vận dụng hiệu quả tư tưởng “thà ít mà tốt” của V.I.Lênin trong cải cách hành chính ở các học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay cần thực hiện tốt một số nội dung sau:

Một là, nhận thức sâu sắc, có hệ thống nội dung, giá trị tư tưởng “thà ít mà tốt” của V.I.Lênin; yêu cầu, nhiệm vụ cải cách hành chính của từng học viện, trường sĩ quan quân đội làm cơ sở để vận dụng hiệu quả.

Các tổ chức, lực lượng, nhất là cấp ủy, chỉ huy các cấp ở các học viện, trường sĩ quan quân đội cần nhận thức sâu sắc nội dung, giá trị tư tưởng “thà ít mà tốt” của V.I.Lênin đối với nhiệm vụ cải cách hành chính ở đơn vị mình, làm cơ sở để quán triệt, vận dụng một cách thiết thực, hiệu quả. Đồng thời, quán triệt và thực hiện nghiêm các nghị quyết, chỉ thị, chương trình, kế hoạch và các văn bản hướng dẫn về công tác cải cách hành chính; cụ thể hóa các mục tiêu, yêu cầu của công tác cải

cải cách hành chính trong đề án cải cách hành chính của Bộ Quốc phòng giai đoạn 2021-2025 và những năm tiếp theo. Tiếp tục đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, quán triệt nhiệm vụ; tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chỉ huy các cấp đối với nhiệm vụ cải cách hành chính; đổi mới về nội dung, linh hoạt, sáng tạo về phương pháp, hình thức phù hợp với đặc điểm nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị.

Hai là, tập trung kiện toàn tổ chức bộ máy hành chính và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ chủ trì, cán bộ chuyên trách các cấp.

Tiếp tục rà soát, hoàn thiện quy định về chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan, khoa, đơn vị; thực hiện điều chỉnh tổ chức lực lượng và sắp xếp các đơn vị phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và yêu cầu xây dựng các nhà trường, yêu cầu nhiệm vụ giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học trong tình hình mới. Thường xuyên kiện toàn, nâng cao năng lực lãnh đạo, chỉ đạo công tác cải cách hành chính của ban chỉ đạo cải cách hành chính. Hoàn thiện bộ máy cơ quan tham mưu, cơ quan chỉ đạo, hướng dẫn; cơ chế điều hành, giải quyết công việc ở các cấp, bảo đảm tính đồng bộ và có tính khả thi cao. Chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ kiêm nhiệm làm công tác cải cách hành chính có số lượng hợp lý và đủ năng lực tham mưu, đề xuất, hướng dẫn tổ chức thực hiện có hiệu quả. Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt việc chuẩn hóa cán bộ, giảng viên, nhân viên theo quy định.

Ba là, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin phục vụ hoạt động giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học.

Căn cứ vào thực tế nhiệm vụ của từng nhà trường để đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, nhân lực trong quản lý, điều hành hoạt động giáo dục và đào tạo, giảng dạy và học tập, nghiên cứu; có quy chế và tạo điều kiện thuận lợi hơn cho đội ngũ cán bộ, giảng viên, nhân viên, học viên tiếp cận, chọn lọc thông tin trên internet phục vụ cho công tác chuyên môn. Nghiên cứu, đề xuất đầu tư ứng dụng công nghệ thông tin, hiện đại hóa hành chính, nhất là trong công tác lãnh đạo, quản

lý, điều hành hoạt động giáo dục và đào tạo. Rà soát các hệ thống chương trình quản lý hiện có; nâng cấp, mở rộng, phổ cập và nâng cao chất lượng, hiệu quả vận hành các phần mềm về quản lý cán bộ, đảng viên; thực hiện chính sách bảo hiểm xã hội; phần mềm công tác bảo vệ an ninh quân đội; thúc đẩy dịch vụ công trực tuyến một số thủ tục hành chính, nhất là trong công tác tuyển sinh quân sự.

Bốn là, căn cứ vào đặc điểm, nhiệm vụ của từng nhà trường, cần xác định rõ phạm vi, nội dung cải cách hành chính phù hợp.

Xác định các mục tiêu cải cách hành chính mang tính định lượng với mức độ phù hợp, thiết thực để bảo đảm tính khả thi. Tổ chức thực hiện chương trình cải cách hành chính phải gắn với tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị của từng nhà trường là giáo dục và đào tạo, nghiên cứu khoa học. Thường xuyên làm tốt công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát, theo dõi, đánh giá quá trình triển khai thực hiện công tác cải cách hành chính ở các học viện, trường sĩ quan quân đội. Coi trọng việc triển khai thí điểm, tổng kết, nhân rộng những mô hình, sáng kiến trong cải cách hành chính; kịp thời đánh giá, biểu dương những cơ quan, đơn vị, cá nhân thực hiện tốt, đồng thời có hình thức, biện pháp xử lý kỷ luật các cá nhân, đơn vị vi phạm, tiêu cực trong triển khai thực hiện công tác cải cách hành chính./

Ghi chú:

(1), (2), (3), (4), (5) V.I.Lênin, *Toàn tập*, tập 45, Nxb CTQG-ST, H.2006, tr.359, tr.445, tr.459, tr.446, tr.446.

(6) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 Hội nghị Trung ương lần thứ sáu khóa XII Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.*

(7) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.136.

(8) Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới.*